

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุป

จังหวัดสมุทรสาครเป็นแหล่งธุรกิจการประมงที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ และทำให้เกิดมีธุรกิจต่อเนื่องจากการประมง เช่น อุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าประมง อุตสาหกรรมห้องเย็น และอุตสาหกรรมอื่นๆ จึงมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่สามารถหาแรงงานไทยเข้าทำงานได้ตามที่ต้องการ จึงทำให้มีการประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากแรงงานไทยไม่นิยมทำงานโดยเฉพาะในธุรกิจภาคการประมง และต่อเนื่องการประมงโดยเห็นว่าเป็นงานหนัก สกปรก มีกลิ่นเหม็น เป็นงานที่ยากลำบาก เป็นงานที่เสี่ยงอันตรายเสี่ยงต่อสารเคมีตกค้าง เป็นงานที่ต้องออกทะเลใช้เวลานาน มีรายได้และระยะเวลาการทำงานที่ไม่แน่นอน การจ้างงานมักเป็นการเหมาหรือจ้างเฉพาะช่วงเวลา จึงทำให้มีการเข้าออกงานสูง จึงเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในระดับล่าง ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการดังกล่าว นายจ้างผู้ประกอบการจึงหันมาจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายทำงานแทนแรงงานไทย เนื่องจากแรงงานต่างด้าวไม่รังเกียจงานหนักงานสกปรก และมีความอดทน และนับตั้งแต่มีการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ลักลอบทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานให้กับนายจ้างสถานประกอบการต่างๆ จังหวัดสมุทรสาครได้ดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวเพื่อให้เข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกต้องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และแม้ว่าการใช้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเข้ามาทำงานทดแทนแรงงานไทยจะช่วยให้บรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานของนายจ้างผู้ประกอบการต่างๆ ได้พอสมควร แต่การใช้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในระบบการจดทะเบียนผ่อนผัน ก็มักมีปัญหาในเรื่องการหลบหนีนายจ้างของแรงงานต่างด้าว การเปลี่ยนงานเข้าออกงานบ่อยครั้ง การเคลื่อนย้ายพื้นที่ และการนำเอาผู้ติดตามเข้ามาทำงานด้วย นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านอื่นๆ เช่น ด้านขั้นตอนกระบวนการจดทะเบียนที่ไม่สะดวก มีหลายหน่วยงานดำเนินการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาวิจัยจึงขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการประมง โดยควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การจ้างแรงงานต่างด้าวเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกิจการประมงใน 3 ยุทธศาสตร์ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงานในประเทศไทย มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1.1 กำหนดโควตาทั้งประเทศในการจ้างแรงงานต่างด้าวพม่า ลาว กัมพูชา พร้อมแจ้งโควตาให้แต่ละประเทศทราบ

1.2 ดำรวจข้อมูลจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานอยู่ในประเทศ โดยให้นายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานผิดกฎหมาย มาแจ้งจำนวนแรงงานต่างด้าวของตนโดยระบุข้อมูล ชื่อ เพศ สัญชาติ ที่อยู่ในประเทศต้นทางตามที่เป็นจริงให้ชัดเจน และนำตัวแรงงานต่างด้าวมอบตัว

1.3 ประสานทางประเทศต้นทางเพื่อให้จัดตั้งจุดรับกลับแรงงานต่างด้าวของตน และดำเนินการออกเอกสารหนังสือเดินทางหรือเอกสารรับรองบุคคลให้กับแรงงานต่างด้าวดังกล่าว

1.4 ส่งตัวแรงงานต่างด้าวกลับออกไปยังจุดที่ทางการประเทศต้นทางรอรับ เพื่อให้ประเทศต้นทาง ออกหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางในการเข้ามาทำงานในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมาย

1.5 เมื่อแรงงานต่างด้าวได้รับเอกสารหนังสือเดินทาง หรือเอกสารรับรองบุคคลแล้ว ทางการไทยให้การตรวจลงตรา (วีซ่า) เพื่อการทำงาน

1.6 นายจ้างทำสัญญาจ้างแรงงานตามมาตรฐาน และให้แรงงานต่างด้าวเข้ารับการตรวจสุขภาพ และขออนุญาตทำงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย

1.7 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการจ้างงานให้นายจ้างส่งตัวแรงงานต่างด้าวกลับออกนอกประเทศ

1.8 ติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อประเมินปัญหาอุปสรรค

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการนำเข้ามาทำงานแรงงานต่างด้าวโดยถูกกฎหมาย มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีโควตาทั้งประเทศในการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา พร้อมทั้งให้นายจ้างยื่นขอโควตาการจ้างแรงงานต่างด้าวแต่ละประเทศ

2.2 นายจ้างที่ได้รับโควตาการจ้างแรงงานต่างด้าวแล้ว ทำหนังสือรับรองการจ้าง พร้อมสัญญาจ้างแรงงานให้กับแรงงานต่างด้าวที่ต้องการจ้าง โดยให้กระทรวงแรงงานรับรอง

2.3 กระทรวงแรงงานหรือนายจ้างจัดส่งเอกสารหนังสือรับรองการจ้างให้กับแรงงานต่างด้าว ที่ต้องการจ้าง

2.4 แรงงานต่างด้าวที่มีหนังสือรับรองการจ้างจากนายจ้างไทยแล้ว ติดต่อสถานทูตไทยในประเทศต้นทางเพื่อแจ้งการเข้ามาทำงานด้วยตนเอง

2.5 สถานทูตไทยในประเทศต้นทางให้การตรวจลงตรา (วีซ่า) เพื่ออนุญาตให้เข้ามาทำงานตามที่มีหนังสือรับรองการจ้างงาน

2.6 แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้าประเทศโดยถูกกฎหมาย และนายจ้างพาแรงงานไปเข้ารับการตรวจสุขภาพ และยื่นขออนุญาตทำงาน

2.7 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการจ้างงานแล้วให้นายจ้างจัดการส่งตัวแรงงานต่างด้าวกลับออกนอกประเทศ และแจ้งกระทรวงแรงงานทราบ

2.8 ติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อประเมินปัญหาอุปสรรค

3. ยุทธศาสตร์การนำเข้าแรงงานต่างด้าวจากประเทศอื่นๆ เช่น บังคลาเทศ เนปาล เวียดนาม เป็นต้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.1 แนวทางการดำเนินการ ดำเนินการ โดยใช้มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ยกเว้นมาตรา 12 (3) เพื่อให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานเป็นกรรมกรได้ และใช้มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ในการอนุญาตการทำงาน

3.2 เงื่อนไข

3.2.1 นายจ้างต้องแจ้งขอโควตานำเข้าแรงงานต่างด้าว และรับรองการจ้างงาน

3.2.2 ให้นำเข้าเฉพาะตัวผู้ใช้แรงงานเท่านั้น ไม่รวมครอบครัว และผู้ติดตาม

3.2.3 ไม่อนุญาตให้จ้างแรงงานหญิงตั้งครรภ์

3.2.4 ให้นำเข้าเฉพาะอาชีพกรรมกรในกิจการประมงที่ขาดแคลนเท่านั้น

3.2.5 กำหนดอายุการจ้างงานไม่เกิน 4 ปี

3.3 วิธีการดำเนินการ

3.3.1 ประชุมเจรจากับเอกอัครราชทูตเนปาล บังคลาเทศ และเวียดนามประจำประเทศไทย เพื่อทำความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานและการจัดส่งแรงงานเข้ามาทำงานโดยถูกกฎหมาย

3.3.2 จัดทำรายละเอียดแนวทางการดำเนินการ และขั้นตอนการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่าง ถูกกฎหมายเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 เพื่อพิจารณากำหนดเป็นนโยบาย

3.3.3 เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยใช้อำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ยกเว้นมาตรา 12(3) เพื่อให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานเป็นกรรมกรได้

3.3.4 ดำเนินการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามขั้นตอนตามที่กำหนดโดยกำหนดขั้นตอนการนำเข้า ทั้งแบบรัฐจัดส่ง แบบให้จัดส่งโดยบริษัทจัดหางาน และแบบให้แรงงานต่างด้าวสามารถแจ้งเดินทาง เข้ามาทำงานได้ด้วยตนเอง

3.4 เงื่อนไขความสำเร็จ

3.4.1 สถานทูตของประเทศที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือออกหนังสือเดินทางให้แก่แรงงานต่างด้าวของตน และอำนวยความสะดวกในการจัดส่งแรงงานเข้ามาทำงาน

3.4.2 คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแนวทางดำเนินการ

3.4.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเห็นด้วยและร่วมมือกันอย่างจริงจัง

3.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

3.5.1 ขั้นตอนวิธีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวโดยถูกกฎหมายมีความคล่องตัว และสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

3.5.2 ช่วยให้ผู้สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานของนายจ้าง/สถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.5.3 ทำให้นายจ้าง/สถานประกอบการมีความพึงพอใจในการดำเนินการนำเข้าแรงงานต่างด้าว โดยถูกกฎหมายมากขึ้น

3.5.4 ช่วยให้ผู้สามารถลดปัญหาการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

3.6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

3.6.1 การปรับปรุงขั้นตอนวิธีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวในปัจจุบันใหม่ จะทำให้การนำเข้าแรงงานต่างด้าวโดยถูกกฎหมายมีความคล่องตัว และสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับกระบวนการขั้นตอนแบบเดิม

3.6.2 การจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง และลักลอบทำงานให้เข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกต้อง จะช่วยให้ผู้สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานของนายจ้าง/สถานประกอบการได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.6.3 การจัดระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายโดยให้แรงงานต่างด้าวสามารถแจ้งเข้ามาทำงานได้ด้วยตนเอง จะทำให้ขั้นตอนการนำเข้าแรงงานต่างด้าวมีความสะดวกรวดเร็ว ทำให้นายจ้าง/สถานประกอบการมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3.6.4 การจัดระบบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวจากประเทศอื่นๆ จะช่วยให้สามารถ
ลดปัญหาการลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80